

Tản Đà (1889-1939)

--- Hoài Thanh - Hoài Chân ---

Cung chiêu hồn Tản Đà

Hội Tao Đàn hôm nay đông đủ khắp mặt thi nhân; chúng tôi một lòng thành xin kính rước anh hồn tiên sinh về chứng giám.

Anh em ở đây, tuy người sau kẻ trước, nhưng ai nấy đều là con đầu lòng của thế kỷ hai mươi. Trên hội Tao Đàn, chỉ tiên sinh là con người của hai thế kỷ. Tiên sinh sẽ đại biểu cho một lớp người để chứng giám công việc lớp người để chứng giám công việc lớp người kế tiếp. ở địa vị ấy có ai xứng đáng hơn tiên sinh?

Tiên sinh gần chúng ta lắm. Tiên sinh không mang y phục, lối tư tưởng của chúng tôi. Nhưng có làm gì những cái lốt. Tiên sinh đã cùng chúng tôi chia sẻ một khát vọng thiết tha, nỗi khát vọng thoát ly ra ngoài cái tù túng, cái giả dối cái khô khan của khuôn sáo.

- Đôi bài thơ của Tiên sinh ra đời từ hai mươi năm trước đã có một giọng phóng túng riêng. Tiên sinh đã dạo những bản đàn mở đầu cho một cuộc hoà nhạc tân kỳ đương sắp sửa.

Nhưng dầu sao, với chúng tôi Tiên sinh vẫn là một bậc đàn anh; chúng tôi không dám xem Tiên sinh như một người bạn. Tiên sinh còn giữ được của một thời trước cái cốt cách vững vàng, cái phong thái thung dung. Đời Tiên sinh đã đi qua cái hỗn độn của xã hội Việt Nam đầu thế kỷ hai mươi với tấm lòng bình thản một người thời trước. Những nỗi chật vật của đời sống hàng ngày, những cảnh éo le thường phô bày ra trước mắt không từng làm bợt được linh hồn cao khiết của Tiên sinh. Cái đáng điệu ngang tàn chúng tôi thường thấy ở các nhà thơ xưa, ở Tiên sinh không có vẻ vay mượn. Cái buồn chán của Tiên sinh cũng là cái buồn chán một cách trượng phu. Thở than có những cái không bao giờ rên rỉ.

Bởi vậy cho nên cần phải có Tiên sinh trong cuộc hội họp hôm nay. Có Tiên sinh, người ta sẽ thấy rõ chúng tôi không phải là những quái thai của thời đại, những đứa thất cước không có liên lạc gì với quá khứ của giống nòi. Có Tiên sinh, trên Tao Đàn sẽ còn phảng phất chút bình yên trong tin tưởng, chút tinh thoả mà từ lâu chúng tôi đã mất.

Thôi, chúng tôi không muốn nói nhiều. Hội Tao Đàn đến lúc mở. Xin Tiên Sinh hãy khai hội bằng ít bài thơ